

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci proti odsúdenému **T. V. pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia** podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák.; na neverejnom zasadnutí 13. marca 2011 o návrhu odsúdeného na odňatie a prikázanie veci, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. **sa** trestná vec odsúdeného T. V., vedená pod sp. zn. 1 T 114/2010, Okresnému súdu Piešťany **n e o d n í m a .**

O d ô v o d n e n i e

Trestným rozkazom Okresného súdu Piešťany z 12. júla 2010, sp. zn. 1T 114/2010, bol T. V.. uznaný za vinného z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d/ Tr. zák. a bol mu podľa § 348 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. s prihliadnutím na ustanovenia § 353 ods. 2 Tr. por. uložený trest odňatia slobody vo výmere päť mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ a § 50 ods. 1 Tr. zák. mu výkon trestu bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní dvanásť mesiacov.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu osemnásť mesiacov.

Okresný súd v Piešťanoch v predmetnej trestnej veci určil termín verejného zasadnutia na 31. októbra 2011, predmetom ktorého malo byť rozhodovanie o osvedčení odsúdeného v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia.

Písomným podaním doručeným na tamojší súd 27. októbra 2011 odsúdený podľa § 23 ods. 1 Tr. por. bez ďalšieho podal návrh o odňatie veci Okresnému súdu Piešťany

a jej prikázanie Okresnému súdu Nitra.

Na verejnom zasadnutí odsúdený dôvod svojho návrhu vysvetliť nevedel, uvádzajúc, že tento mal odôvodniť jeho obhajca. Z písomného návrhu obhajcu odsúdeného vyplýva rovnaká skutočnosť ako z návrhu obvineného, avšak ani tento odôvodnený nie je.

Najvyšší súd Slovenskej republiky 23. novembra 2011 vrátil vec súdu prvého stupňa s tým, aby vyzval odsúdeného na odôvodnenie ním a jeho obhajcom skôr uvedených podaných návrhov a až po ich odôvodnení nech vec opätovne predloží Najvyššiemu súdu na rozhodnutie o uvedenej otázke.

Z obsahu predloženého spisu možno zistiť, že odsúdený ani po uvedenom postupe podaný návrh neodôvodnil s tým, že ho odôvodniť nechce a na svojom návrhu trvá.

Z písomného vyjadrenia sudcov Okresného súdu Piešťany vyplýva, že vo veci sa necítia byť zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako najbližšie spoločne nadriadený súd (nakoľko Okresný súd Piešťany a Okresný súd Nitra sa nachádzajú v obvodoch rôznych krajských súdov) preskúmal návrh obvineného a obsah spisu, ktorý sa vzťahuje na prerokúvanú trestnú vec a zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na odňatie trestnej veci odsúdeného T. V. Okresnému súdu Piešťany a jej prikázanie Okresnému súdu Nitra.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Takýto postup je však výnimkou z pravidla, čo zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu" musia byť dané dôležité dôvody.

Význam, resp. dôležitosť dôvodu pre aplikáciu citovaného výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu musí byť porovnateľný s významom ústavného princípu vyplývajúceho z článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi". „Delegácia" sa preto nesmie stať prostriedkom na porušenie práva

obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom na to, aby procesné strany určovali, kto bude zákonným sudcom v konkrétnom prípade bez splnenia zákonných podmienok § 23 ods. 1 Tr. por.

Platná právna úprava nedefinuje pojem „dôležité dôvody“.

Vzhľadom na výnimočnosť takého postupu, treba nimi rozumieť dôvody, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná, a to najmä spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a zásadu prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí.

Medzi dôležité dôvody, tzv. delegácie treba zahrnúť najmä prípady vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu, uskutočnenie spoločného konania, ak boli podané obžaloby na toho istého obžalovaného na rôznych súdoch, poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obžalovanému, je sudca alebo iný zamestnanec súdu, na ktorom bola podaná obžaloba, väčšina svedkov, ktorých treba v súdnom konaní vypočuť, má bydlisko v obvode iného vzdialeného súdu, čím v prípade delegácie dôjde k urýchleniu konania a zhospodárneniu konania (hospodárnosť konania sa posudzuje len z hľadiska výdavkov štátu). Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce takýto postup vo vzájomnej súvislosti a pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991, číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého -

„nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

Pre zákonnú zmenu príslušnosti súdu, t.j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú porovnateľné s významom ústavného princípu neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi.

Z obsahu predloženého procesného spisu a obžalovaným a jeho obhajcom podaných návrhov na odňatie a prikázanie veci Najvyšší súd nezistil žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý by mala byť trestná vec v zmysle podaného návrhu odňatá Okresnému súdu Piešťany, pričom svoju prieskumnú povinnosť zamerail na skutočnosti rozhodujúce pre rozhodnutie o otázke odňatia a prikázania veci.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákon taxatívne vymenúva dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti tohto - ktorého orgánu a pre ktoré v prípade ich preukázania je taký orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Podľa ustálenej súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. treba rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v citovanom ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druhu a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka, sú najmä strany trestného konania.

Z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. možno pritom rozhodnúť len o vylúčení sudcu ako konkrétnej osoby, resp. o vylúčení sudcov ako konkrétnych osôb.

I keď zákon v ustanovení § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z vyššie spomenutej ústavnej zásady (č. 48 ods. 1).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z pojednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Odsúdený ani jeho obhajca v písomných podaniach a obvinený ani na verejnom zasadnutí okresného súdu neuviedol dôvody svojej žiadosti, tieto odmietol uviesť aj na opätovnú písomnú žiadosť súdu a tieto nezistil ani Najvyšší súd, a preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 13. marca 2011

JUDr. Martin P i o v a r t s y , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová